

ИНСТИТУТ ЗА
ЛИТЕРАТУРА

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. №
ИНВ. № 5814

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 82
ИНВ. № 26

ПАНО М. НАЙДЕНОВ

Съученик на Н. Вапцаров в Малинното училище.

На 9 август 1926 год. нашият - 26 - випуск постъпи в Морското училище. Между нас бяхе и Колю Вапцаров. През първите дни на новия ни живот, когато някои отпадаха духом, други просто се уморяваха и напускаха, Колю остана с нас и устоя до край но суровия подготвителен режим, за да навлезем в първата учебна година.

През годините 1926 и 1928 още беше възможно да съществуват в училището въздържателно и литературно дружество. Вапцаров активно се включи в техния живот. Спомням си интересните събрания с реферати и разбори, които ставаха съвместно с другарите в търговската, мъжката и девическата гимназия. Обикновено се събирахме в мъжката гимназия. Вапцаров винаги изпъкваше със своя буден и заострен литературен речник. Още тогава негов любимец бе Яворов, произнасяше революционни слова и печелеше сърцата на всички ни.

Постепенно, обаче, политическата обстановка се менеше и през следващата година със заповед бе забранено съществуването на всякакви дружества и събрания в Морското училище. Устремът на младите, обаче, трябваше да избие на някъде. Тригодишните вече моряци, изпечени и калени младежи, водени от желанието да не пропаднат като културни хора, започнахме да се занимаваме с всичко, което не беше разрешено. Заловихме се усилено с театрална дейност. Вапцаров пак изпъкна. Той с голяма амбиция и чувство на отговорност се залавяше за всяко начинание от подобен характер. От тогава не мога да забравя образа, който той създаде на Странджата в "Хълмовете" от Ив. Вазов.

През тоя период от време, когато се бяхме добре опознали, той получи и второто си име "Моряка". Как и по какъв повод е станало това - не знам. Знаем, че до края на училищния курс, никой не му казваше Колю, или Вапцаров, а само "Моряка".

През лятото на 1927 год. с целия курс бяхме на някакво учение в местността "Пейнерджик" край Варна, на брега на езерото. Към обяд началството нареди да се изкъпем. Колю още слабо плуваше. Дъното на езерото там е много релефно /с много дупки/ и без малко Вапцаров щеше да се удави. Доколкото си спомням, помогнаха му другарите Халей Чужков и Стойо Стойков, които се намираха близо край него в този момент.

Интересен епизод от живота на Моряка е времето, което той прекара в Русе. Това бяхе през годините 1929 и 1930. По него време и аз бях там - бяхме на практика по бензинови двигатели. Там той беше обединително звено на всички ни от випуска, но, което е по-интересно, и другарите, почти всички, от по-старшите випуски, също имаха абсолютно другарско отношение към Моряка.

Мога да отбележа подчертаното другарско държане на покойния Димитър